

Davranış Sorunları Olan Çocukların Özellikleri

Yalan söylerler ve bunlar genellikle “kırmızı” –tehlikeli– türde yalanlardır.

Genellikle kabadayı tarzı davranışlar sergileme eğilimindedir.

Akranlarıyla sık kavga ederler. Yaş ilerledikçe ergenliğe girince kavgaların içine kesici aletler veya silahlar da girmeye başlar.

Sinirli davranışları fazladır.

Pervasız/umursamazca hareket ederler.

Sigara ve yoğun alkol kullanımı olabilir.

Yaşlarına uygun olmayan davranışlar gösterirler.

Kurallar ve sınırların yoğun olduğu ve akademik zorluklar yaşadığı okuldan kaçma ya da var olan kuralları yıkarak düzeni bozma eğilimindedirler.

Şiddet gösterme eğiliminde olabilirler.

Belirli bir davranış türünü ısrarlı bir biçimde ve uzun zaman devam ettirebilirler.

Akademik başarı durumları düşük ve okula karşı olumsuz tavır içindedirler.

İstenmeyen Davranış Sonrasında Gösterilmesi Gereken Tepkiler:

Görmezden Gelme

Yaptığı olumsuz davranışları ön plana çıkarmak yerine olumlu davranışlara odaklanmak için bu teknikten yararlanılır. Görmezden gelme özellikle dikkat çekmeye yönelik davranışlarda çok etkili olabilir. Öğrencilerin olumsuz davranışın tepkiye neden olmadığını gördükçe bu davranışı yapmaktan vazgeçebilir. Öğrencilerinize fiziksel olarak ilgilenmek zorunda kalsanız bile göz kontağı kurmamaya, konuşmamaya dikkat edin.

Mola

Öğrenci, istenmeyen davranışı yaptıktan hemen sonra yaklaşık 5 dakika gibi kısa bir süreliğine, bulunduğu ortamdan çıkartılarak yalnız bırakılır. Çocuğa neden dışarı çıkarıldığı söylenir ama başka bir açıklama yapılmaz. Ara verme süresinin çocuğun protestoları nedeniyle sona erdirilmemesine dikkat edilmelidir. Bunun gerçekleşmesi halinde çocuğun şiddet davranışları da ödüllendirilmiş olur.

Kesin Bir “Hayır!”

Eğer sert ve kararlı bir şekilde ""Hayır"" der-seniz ve öğrenciniz yapmakta olduğu yaramazlığa ara verirse, hemen başka bir şeyle ilgilenmesini sağlayın. ""Hayır""ı tekrarlamaktan kaçının, çok duymak duyarsızlığa yol açar.

Sözel Uyarı

Öğrencini yanlışını düzeltme şansı tanıyın. "Az önce ne demiştim?" ya da "sınıf ilgili kuralımız neydi?" gibi... Böyle bir uyarı en azından, öğrencinin yaptığı tekrar değerlendirme fırsatı verir.

Olumlu Pekiştireç

Pekiştireç hedef davranış gerçekleştiği zaman verilmelidir. Örneğin; seçilen hedef davranış (çocuğun kendi yatağında yatması, ağlamadan bir şey istemesi vb.) her gerçekleştiğinde “Aferin” demek, sarılmak, gülümsemek, davranışı sözel olarak onaylamak gibi sizin belirleyeceğiniz pekiştireçlerle olumlu davranış ödüllendirilir.

Yoksun Bırakmak

Sevdiği hoşlandığı bir şeyi elinden almak gibi, nesneden ya da etkinlikten yoksun bırakmak ve nedenini açık bir dille anlatmak da olumsuz davranışı ortadan kaldırmak için kullanılabilir.

UNUTMAYIN!!!!

Bu çocuklar ya da gençler “kötü” değillerdir. Uygun olmayan ve kabul edilemeyen davranışlar yaparlar, ancak bu bir hastalıktır/psikolojik-psikiyatrik bozukluktur ve tedavi edilmesi gerekir. Durum ne kadar önceden fark edilir ve ne kadar erken müdahale yapılırsa olumlu sonuç almak/ilerlemek daha kolay olmaktadır.

Bu çocukların öğretmenleri olarak sizler de kötü öğretmenler değilsiniz. Bir çok yöntemi denemişsinizdir, ancak hiç biri işe yaramamıştır.

Bu çocuklar sağlıklı ilişkiler kuramadıkları için genellikle arkadaşları tarafından dışlanırlar ve bu nedenle kendileri gibi olan çocukları kolayca bulurlar.

Dövmek, tehdit etmek, bir çare gibi görülebilir ama değildir ve sorunu çözümsüz hale getirir. "Doğuştan böyle, kalımsal bu" demek problemin çözümünü engelleyen bir yaklaşımdır. Şiddet içerikli davranışlar öğrenilmiş davranışlardır, dolayısıyla olumsuz olan bir şeyi öğrenebiliyorsa olumlu bir tanesini de öğrenebilir.

OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRME

Neler yapabilirsiniz?

Sadece öğrencinin değişmesi işe yaramaz, siz de değişime açık olun.

Öğrenciniz ilgili önyargılarınız farkına varın.

Kısa sürede çözüm beklemeyin, değişim zaman alacaktır.

Öğrencilere nasihat etmeyin, çok fazla işe yaramaz.

Sizinle konuşurken, onun yüzüne bakarak sadece onu dinleyin.

Öğrencinizi suçlayıcı ifadelerden kaçının, onu serseri, deli vb. olumsuz sıfatlarla etiketlemeyin.

Sorumluluklarını yerine getirmediğinde onunla iğneleyici konuşmayın, sadece onu bu durumla yüzleştirin.

Uyguladığı olumsuz yöntemlerle maddi veya manevi bir kazanç elde etmesini engelleyin.

Her iki tarafında öfkeli olduğu zaman konuşmayın, karşılıklı sakinleşmeyi bekleyin.

Onunla sonu olmayan tartışmalara girmekten kaçının.

Öğrencinizin kimlerle arkadaşlık ettiğini bilin, olumsuz arkadaşlıklar olumsuz davranışları arttırır.

Okul ve rehberlik öğretmeniyle işbirliği yapın, vakit kaybetmeden bir uzmandan yardım alın.

Öğrencinizin ailesiyle sürekli iletişim halinde olun, bu sorunun çözümünü kolaylaştıracaktır.